

Valvira

Sosiaalihuollon ammattihenkilöiden valvonta

Sosiaalihuollon ammattihenkilölain toimeenpanon
koulutus- ja infotilaisuus

Helsinki 8.3.2016

Ylitarkastaja Pekka Ojaniemi, Valvira

AmHa-hanke

- Hanke on asetettu 10.9.2015 ja kestää 31.10.2016 saakka
- Hankepääällikkö ylitarkastaja Pekka Ojaniemi
- Hanke jakautuu kahteen osaprojektiin
 - 1) Sosiaalihuollon ammattihenkilörekisterin rakentaminen
 - 2) Sosiaalihuollon ammattihenkilölain toimeenpanon valmistelu
- Ohjausryhmä, joka toimii myös osaprojektien ohjausryhmänä
 - Marja-Liisa Partanen (pj.)
 - Jussi Holmalahti (vpj.)
 - Esa Koukkari (vpj.)
 - Tarja Holi
 - Ritva Kujala
 - Vesa Mettovaara
 - Petri Huovinen
 - Anna Karjalainen
 - Pirjo Sarvimäki (STM:n edustaja)
 - Pekka Ojaniemi (siht.)

Projekti 1 Sosiaalihuollon ammattihenkilörekisterin rakentaminen

- Projektipäällikkö Auli Aalto
- Arkkitehtuurikuvaukset
 - Sosiaalihuollon ammattihenkilöiden lupahallinto ja rekisteröinti
 - Sosiaalihuollon ammattihenkilöiden valvonnan prosessikuvaukset
- Sosiaalihuollon ammattihenkilörekisteri
 - Osaksi sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöiden keskusrekisteriä ja siihen liittyvä julkinen tietopalvelu
 - Valvira voi luovuttaa julkisen tietoverkon välityksellä sosiaalihuollon ammattihenkilöiden keskusrekisteristä tiedon sosiaalihuollon ammattihenkilön nimestä, rekisteröintinumerosta, syntymävuodesta ja ammattihenkilön ammattipätevyydestä sekä ammatinharjoittamisoikeuden rajoittamisesta
- Sähköinen asiointi ja asianhallinta (SAMPO) sosiaalihuollon ammattihenkilöiden lupa- ja valvontaprosessissa

Valvira

Projekti 2 Sosiaalihuollon ammattihenkilölain toimeenpano

- Projektipäällikkö Pekka Ojaniemi
- Toimeenpanoon liittyvät lain tulkinnat ja asetukseen tulevien asioiden valmistelu
- Ohjeet ja lomakkeet koskien lupa- ja valvontaprosesseja niihin liittyvine laskutus-, postitus- ja arkistointiprosesseineen
- Avien kanssa sovitaan työnjaosta sekä valvonnan kriteereistä ja toimintatavoista
- Sosiaalihuollon ammattihenkilöiden rekisteröinnin aloittaminen
- Ammattihenkilöiden valvonnan aloittaminen
- Valvontalautakunnan toimintavalmius
- Maksuasetus
- Viestintä ja koulutus
 - Tärkeä saada ammattihenkilölaki ja siihen liittyvät velvoitteet kaikkien sidosryhmien tietoisuuteen

Ammattihenkilölain lähtökohtia

- Edellytysten antaminen sosiaalihuollon ammatillisen henkilöstön ohjaukseen ja valvontaan
- Tavoitteena kansalaisten perusoikeuksien sekä **asiakasturvallisuuden** toteuttaminen
- Henkilöstövoimavarojen kohdentamisen parantaminen
- **Asiakasturvallisuuden vaarantuminen valvonnan kriteerinä!**
- Asiakkaiden turvallisuuden lisäämiseksi on linjattava
 - Miten asiakasturvallisuutta edistetään
 - Miten asiakasturvallisuutta valvotaan
- **Asiakasturvallisuuden käsite** täytyy myös määritellä
 - Ammattihenkilöihin kohdentuvan valvonnan oikeudenmukaisuuden takaaminen
 - Ei voida kopioida potilasturvallisuuden käsitettä terveydenhuollosta

Yleistä valvonnasta

- Lain mukaiset valvontatoimenpiteet tulevat sovellettaviksi silloin, kun laiminlyönti tai muu moitittava menettely tulee arvioitavaksi ammattitoiminnan ja -pätevyyden asianmukaisuuden kannalta
- Virka- ja työsuhteessa olevien sosiaalihuollon ammattihenkilöiden valvonta toteutuu myös työnantajan toimesta virka- ja työoikeudellisten säännösten mukaisesti
- Sosiaalihuollon ammattihenkilölain tullessa voimaan valvonta kohdistuu samanaikaisesti sekä sosiaalihuollon organisaatioihin että ammattihenkilöiden toimintaan
 - Valvonnalla voidaan arvioida kattavammin sosiaalihuollon palvelutoiminnassa ja ammattitoiminnassa havaittuja epäkohtia ja niiden korjaamiseen liittyviä toimenpiteitä

Työnantajan valvontavastuu

- Työnantajalla on aina ensisijainen vastuu seurata, johtaa ja valvoa vastuullaan olevaa toimintaa ja sitä, miten hänen työntekijänsä työskentelevät ja suoriutuvat tehtävistään
- Tavallisesti ongelmat voidaan hoitaa työpaikalla, eikä valvontaviranomaisia tarvita
 - Suunnitelmallinen omavalvonta
- Työnantajalla on oikeus ilmoittaa työntekijästään (Valviralaki 6.2 §)
 - Työntekijä vaarantaa asiakas- tai potilasturvallisuuden eikä työnantaja pysty omilla keinoillaan varmistamaan pidemmän ajan asiakas- ja potilasturvallisuutta
- Valvontaviranomaiselle ilmoittaminen ei poista työnantajan työnjohdollisia ja valvonnallisia velvollisuuksia
- Työnantajan on huolehdittava siitä, että tilapäisesti laillistetun ammattihenkilön ammatissa toimiva henkilö täyttää laissa säädetyt edellytykset toimia kyseisissä tehtävissä

Ohjaus ja valvonta

- **Sosiaali- ja terveysministeriö**
 - Sosiaalihuollon yleinen suunnittelu, ohjaus ja valvonta kuuluvat sosiaali- ja terveysministeriölle
- **Aluehallintovirastot**
 - Aluehallintovirastoille kuuluu kunnallinen ja yksityisen sosiaalihuollon ohjaus ja valvonta toimialueellaan
- **Valvira**
 - Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto Valvira ohjaa sosiaali- ja terveysministeriön alaisena keskusvirastona aluehallintovirastojen toimintaa niiden toimintaperiaatteiden, menettelytapojen ja ratkaisukäytäntöjen yhdenmukaistamiseksi sosiaalihuollon ohjauksessa ja valvonnassa
 - Periaatteellisesti tärkeiden ja laajakantoisten asioiden valvonta
 - Usean aluehallintoviraston toimialuetta koskevat asiat
 - Koko maata koskevat asiat
 - Asiat, joita aluehallintovirasto on esteellinen käsittelemään
 - Valvontalautakunnan ratkaisua vaativat asiat
 - Esim. ammatinharjoittamisoikeuden rajoittamista ja menettämistä koskevat asiat

Valvontalautakunta

- Nykyinen terveydenhuollon ammattihenkilöiden valvontalautakunta on muuttumassa sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöiden valvontalautakunnaksi
- Kokoonpano
 - Puheenjohtaja, jonka tulisi olla Valviran virkamies
 - Lääketieteellinen asiantuntemus
 - Oikeustieteellinen asiantuntemus
 - Sosiaalihuollon asiantuntemus
 - STM:n edustaja
 - Ammattialakohtainen jäsen
 - Sosiaalityöntekijä
 - Sosionomi ja geronomi
 - Lähihoitaja, kodinhoitaja, kehitysvammaisten hoitaja

Yhteistyö aluehallintovirastojen kanssa

- Valvonnan tulee olla toimintaperiaatteiltaan, menettelytavoiltaan ja ratkaisukäytännöillään yhdenmukaista
 - Asiakkaiden oikeusturva
 - Työntekijöiden oikeusturva
- Valviran tehtävä ohjata aluehallintovirastoja
- Aluehallintovirastojen kanssa on alustavasti sovittu työpajatyypisten tapaamisten aloittamisesta
 - Käydään yhdessä läpi valvontatapauksia
 - Määritellään yhdessä linjauksia sosiaalihuollon ammattihenkilöiden valvontaan

Valvira

Kiitos!

© Pekka Ojaniemi